

Ensihoidon palvelutasopäätös 2025-2027

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 08.10.2025 § 35

Valmistelijat

Ensihoitopäällikkö Anssi Aunola p. 040 832 1510 ja
Ensihoidon ylilääkäri Tomi Kavasmaa p. 050 564 1824

Selostus asiasta

Ensihoidon sisällöstä, sekä ensihoitopalvelun tavoitteista ja tehtävistä säädetään Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa ensihoitopalvelusta 585/2017.

Asetuksen 4 §:n mukaisesti palvelutasopäätöksessä tulee määritellä ensihoitopalvelun tavoittamisajat yhteistyöalueittain ja muu sisältö ensihoitopalvelun toiminta-alueella. Lisäksi päätöksessä määritellään ensihoitopalvelun järjestämistapa, palvelun sisältö, ensihoitopalveluun osallistuvilta edellytetty koulutus, väestön tavoittamista kuvaavat tavoiteajat yhteistyöalueittain yhdenvertaisesti valmisteltuna, ja muut alueen ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeelliset seikat.

Palvelutasopäätöksen on perustuttava ensihoitokeskuksen johdolla yhteistyöalueittain valmistettavaan riskianalyysiin. Palvelutasopäätöksessä yhteistyöalueen hyvinvointialueet jaetaan yhden neliökilometrin kokoisiksi soluiksi, jotka luokitellaan riskialueiluokkiin 5 §:ssä säädetyllä tavalla. Alueuokitus perustuu Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) taajamaluokitukseen. Palvelutasopäätöksessä määritellään tehtävien tavoittaminen 7 §:ssä kuvatulla tavalla. Riskianalyysi perustuu Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) pohjautuvaan taajamaluokitukseen, ja edelleen niistä johdettuihin riskialueiluokkiin. Riskianalyysissä on otettava huomioon alueuokituksen lisäksi liikenteelliset seikat, alueen erityiset onnettomuusriskit ja niistä todennäköisesti aiheutuvien henkilövahinkojen määrä sekä muut ensihoitopalvelun kysyntään vaikuttavat tekijät. Palvelutasopäätöksessä on otettava huomioon eri viranomaisten näkökulmat ja riskianalyysit.

Taustaa ensihoidon palvelutasopäätös -asiakirjan valmistelulle

Keski-Suomen ensihoidon palvelutasopäätös on osa hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelmaa. Keski-Suomen hyvinvointialueen ensihoidon palvelutasopäätös on hyväksytty syksyllä 2023 vuosille 2024–2027.

Ensihoidon palvelutasopäätös on keskeisin ensihoitotoimintaa ohjaava asiakirja. Palvelutasopäätöksessä määritetään ensihoitopalvelun järjestämistapa, palvelun sisältö, toimintaan osallistuvilta vaadittava koulutus, väestön tavoittamista kuvaavat tavoiteajat (YTA-tasolla valmistellen) ja muut ensihoitopalvelun järjestämisen kannalta tarpeelliset seikat.

Palvelutasopäätöksen osana laaditaan riskianalyysi, jossa otetaan huomioon alueuokituksen ja aikatavoitteiden lisäksi ensihoitopalvelun kysyntään ja toimintaan vaikuttavat seikat, joilla on merkitys ensihoitopalvelun ajalliseen tai alueelliseen normaalitilanteesta poikkeavaan kysyntään ja siihen varautumiseen. Huomioitavia osa-alueita ovat esim. liikenteelliset seikat, alueen erityiset onnettomuusriskit sekä niistä todennäköisesti aiheutuvien

henkilövahinkojen määrä. Lisäksi on huomioitava maantieteelliset seikat, kuten vesistöt ja ensihoitopalvelun tarpeen kausimuutokset. Myös eri viranomaisten näkökulmat ja riskianalyysit vaikuttavat lopulliseen palvelutasopäätökseen. Ensihoitopalvelu on suunniteltava ja toteutettava yhteistyössä päivystävien terveydenhuollon toimipisteiden kanssa (mukailtu STM:n muistiosta koskien asetusta ensihoitopalvelusta 2017).

Perustelut

Ensihoidon osalta on toiminnan kehittämisen ja talouden hallinnan vuoksi tarpeen päivittää ensihoidon palvelutasopäätös vastaamaan tämänhetkistä tilannetta. Ensihoidon tehtävämäärät ovat laskeneet merkittävästi vuoden 2023 jälkeen hätäkeskuslaitoksen riskinarvio-ohjeen päivytyksen jälkeen. Keski-Suomen hyvinvointialueella aloittaa 1.10.2025 sosiaali- ja terveyspalveluiden tilannekeskus toimintansa, mikä vaikuttaa ensihoidon toimintaan.

Ensihoitopalvelun organisaatiomuutos on saatu vietyä loppuun saakka. Ensihoitopalvelun toiminnallisia ja kehittämismuutoksia on aloitettu suunnittelemaan sekä toteuttamaan kesän 2025 aikana. Ensihoidon palvelutasopäätöksen osalta on valmistelu päivitys. Ensihoidon palvelutasopäätöksen päivytyksen myötä ensihoitopalvelu toteutetaan kustannustehokkaammin.

Ensihoidon tärkein tehtävä on hätätilapotilaiden tavoittaminen asetettujen tavoiteaikojen sisällä. Ensihoidon resursointi on ollut tähän asti riippumatonta tarpeen vaihteluun nähden. Ensihoidon tarpeet kuitenkin vaihtelevat vuorokauden aikojen, viikonpäivien ja kuukausien välillä. Lisäksi ensihoitopalvelu odottaa sosiaali- ja terveyspalveluiden tilannekeskuksen myötä ensihoitoyksiköiden tehtävien määrän edelleen vähenevän merkittävästi. Ensihoidon kustannustehokas järjestäminen edellyttää mahdollisuutta käyttää resursseja dynaamisesti tarpeen mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa ensihoidon kenttäjohtajien toimesta yksiköiden siirtämistä tai valmiuden hyödyntämistä eri paikkoihin ja ensihoitopalvelun esihenkilöiden tekemää resurssien arviointia ja säätämistä tarpeen mukaiseksi. Tässä onnistutaan hyödyntäen kehittyvää tiedolla johtamista ja aikaisempien vuosien kokemuksia tehtävämääristä eri aikoina. Samalla luovutaan yksityisten palveluntuottajien käyttämisestä ensihoitopalvelussa eli koko ensihoitopalvelu tuotetaan omana toimintana, mikä maksimoi resurssiohjauksen mahdollisuudet.

Keski-Suomen ensihoito siirtyy kokonaan viranomaisten yhteisen kenttäjohtajajärjestelmän (KEJO) sekä kansalliseen ensihoitokertomuksen käyttöön, joiden avulla Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos (THL) kokoaa kansallisesti hyvinvointialueille tietoa ensihoidosta. THL:ltä palautuvaa tietoa voidaan analysoida laajemmin hyvinvointialueella sekä hyödyntää toiminnan ohjaamisessa. Ensihoitopalvelun toimintaa tehostetaan ja resurssien operatiivista johtamista sekä hallintaa lisätään.

Lisäksi hallitusohjelmaan on kirjattu, että ensihoitoon liittyvien kuljetusten rahoitusvastuu siirretään kokonaisuudessaan hyvinvointialueille parlamentaarisen monikanavarahoitustyöryhmän ehdotuksen mukaisesti. Kyseisen uudistuksen valmistelu on käynnissä sosiaali- ja terveysministeriössä. Muutos on ollut hyvinvointialueiden ensihoidosta vastaavien lausuntokierrokselle keväällä 2025. Alkuperäinen aikataulu oli vuoden 2026 alusta mutta tämänhetkisen tiedon perusteella muutoksen ajankohta on vuoden 2027 alusta. Monikanavarahoituksen päättymisen vaikutuksia ei voida täysin arvioida vielä tässä vaiheessa.

Talous

Ensihoidon palvelutasopäätöksen ajantasaistamisen ja sosiaali- ja terveystalouden tilannekeskuksen aloituksen myötä saadaan talousarvion vaatimia säästöjä, kun asiakkaiden palveluita päivitetään ja tehostetaan hyvinvointialueen ensihoitopalveluiden toimintaa nykyisestä, jolloin asiakkaalle pystytään järjestämään sekä oikea-aikaisia, että kustannustehokkaita palveluita ja saadaan tehostettua ensihoitopalveluiden resurssien käyttöä. Ensihoidon toiminnan kehittämisen ja toteuttamisen suunnitelma vuoden 2027 loppuun mennessä on vähentää kustannuksia yhteensä 2 miljoonan euron verran. Talousvaikutukset on otettu huomioon laadittaessa ensihoidon talousarviota vuodelle 2026.

Valmistelun aikataulu

Ensihoidon palvelutasopäätöksen käsittelyprosessia ja aikataulua voidaan tarkastella asian käsittelyn yhteydessä kokouksessa. Tavoitteena on, että aluevaltuuston hyväksymä ensihoidon palvelutasopäätös astuisi suunnitelman mukaisesti voimaan 1.1.2026.

Hallintosäännön 18 §:n mukaisesti turvallisuuslautakunta valmistelee esityksen ensihoidon palvelutasopäätöksestä. Turvallisuuslautakunta käsittelee asiaa kokouksessaan 22.10.2025.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 18

Esittelijä	Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveystalouden Kallimo Kati
Päätösehdotus	Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa liitteen mukaiseen ensihoidon palvelutasopäätökseen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merja Lahtinen saapui pykälän käsittelyn aikana, klo 17.48.
Jarna Virtanen poistui pykälän käsittelyn aikana, klo 18.08.
Anssi Aunola poistui pykälän käsittelyn jälkeen, klo 18.18.

Turvallisuuslautakunta 22.10.2025 § 46

Valmistelija	ensihoitopäällikkö Anssi Aunola p. 040 832 1510
Selostus asiasta	Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta on käsitellyt ensihoidon palvelutasopäätöstä koskevan asian kokouksessaan 8.10.2025 ja

todennut, ettei sillä ole huomautettavaa kokouksessa esiteltyyn palvelutasopäätökseen.

Teknisenä korjauksena pykälätekstiin lisätään seuraava teksti: "Hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt ensihoidon palvelutasopäätöksen 14.11.2023 vuosiksi 2024–2027 ja tässä asiakirjassa on kyse sen päivittämisestä".

Aluevaltuusto päättää ensihoidon palvelutasosta hallintosäännön 16 §:n mukaisesti.

Ensihoitopäällikkö Anssi Aunola on kokouksessa läsnä esittelemässä asiaa.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä

Toimialajohtaja, pelastusjohtaja, pelastustoimi Mensala Ville

Päätösehdotus

Turvallisuuslautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että ensihoidon palvelutasopäätös esitetään liitteen mukaisesti aluevaltuuston hyväksyttäväksi.

Asian kokouks käsittely:

Ensihoitopäällikkö Anssi Aunola esitteli asian kokouksessa klo 13.05–13.15.

Anssi Aunola poistui kokouksesta klo 13.49 asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Keskustelun edetessä Tapani Mäki teki seuraavan muutosesityksen:

"Esitän päätettäväksi, että Keski-Suomen hyvinvointialueen ensihoidon palvelutasopäätöksessä on määriteltynä ja kirjattuna yksiköiden asemapaikat, palveluverkon selkeyden, saatavuuden ja hallinnan takia, jolla varmistetaan maakunnan ensihoitovalmius. Koska palveluverkkomuutoksessa terveyspalveluita, tk-päivystyksiä ja osastojen määrää vähennetään keskittämällä, maakunnan tulee säilyttää ensihoitoyksiköiden valmius. Esitän, että ensihoitoyksiköiden määrää ei saa laskea nykyisestä 24:stä. Lisäksi tulee huomioida hoitotason valmius maakunnassa."

Jäsenet Anu Krook ja Mika Kyrö kannattivat Tapani Mäen esitystä. Anu Krook peruutti kannatuksensa käsiteltäessä Hannu Ahon muutosesitystä.

Keskustelun edetessä Hannu Aho teki pohjaesitystä täydentävän muutosesityksen:

"Mahdollisissa hyvinvointialueen palvelujen muutoksissa tulee huomioida ensihoidon hoitotason valmius koko maakunnassa."

Jyrki Ahlgren kannatti Hannu Ahon esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty pohjaesityksestä poikkeavat kannatetut esitykset, on suoritettava äänestys. Jäsen Kari Kiiskinen ehdotti äänestystavaksi suullista nimenhuutoäänestystä, joka hyväksyttiin

yksimielisesti. Puheenjohtaja esitti suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen Tapani Mäen tekemästä muutosehdotuksesta. Jäsenet, jotka kannattavat Tapani Mäen ehdotusta vastaavat sanalla JAA, jäsenet jotka kannattavat Hannu Ahon täydennettyä pohjaesitystä vastaavat sanalla EI. Suoritettussa äänestyksessä annettiin kaksi (2) JAA ääntä (Mika Kyrö ja Tapani Mäki) sekä 11 EI ääntä (Sari Kokko, Jyrki Ahlgren, Hannu Aho, Sinikka Jäntti, Kari Kiiskinen, Anne Kovanen, Anu Krook, Moona Seppä, Ilari Suuronen, Noora Vahvaselkä-Lahtinen, Katri Asp-Dalfidan).

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että turvallisuuslautakunta hyväksyi Hannu Ahon tekemän pohjaesitystä täydentävän muutosesityksen äänin 11–2.

Tapani Mäki jätti äänestyksen jälkeen eriävän mielipiteen kirjallisena (liitteenä).

Puheenjohtaja totesi, että turvallisuuslautakunnan on suoritettava äänestys Hannu Ahon tekemästä pohjaesitystä täydentävästä muutosesityksestä. Äänestys suoritettiin nimenhuutoäänestyksenä.

Jäsenet, jotka kannattavat esittelijän tekemää pohjaesitystä vastaavat sanalla JAA, ja jäsenet, jotka kannattavat Hannu Ahon tekemää pohjaesitystä täydentävää muutosesitystä vastaavat sanalla EI. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin kolme (3) JAA ääntä (Sari Kokko, Anne Kovanen, Noora Vahvaselkä-Lahtinen), 10 EI ääntä (Katri Asp-Dalfidan, Jyrki Ahlgren, Hannu Aho, Sinikka Jäntti, Kari Kiiskinen, Anu Krook, Mika Kyrö, Tapani Mäki, Moona Seppä, Ilari Suuronen).

Äänestysten jälkeen kokouksessa pidettiin tauko ennen päätöksentekoa klo 14.26–14.31.

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että äänestyksen voitti Hannu Ahon pohjaesitystä täydentävä muutosesitys äänin 10–3.

Päätös

Turvallisuuslautakunta päätti esittää aluehallitukselle, että ensihoidon palvelutasopäätös esitetään liitteen mukaisesti aluevaltuuston hyväksyttäväksi ja mahdollisissa hyvinvointialueen palvelujen muutoksissa tulee huomioida ensihoidon hoitotason valmius koko maakunnassa.

Ville Mensala jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.
Sari Kokko jätti päätöksestä eriävän mielipiteen kirjallisena (liitteenä).

Aluehallitus 26.11.2025 § 360

Valmistelija

ensihoitopäällikkö Anssi Aunola, p. 040 832 1510

Selostus asiasta

Yleistä

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta on käsitellyt ensihoidon palvelutasopäätöstä koskevan asian kokouksessaan 8.10.2025 § 35 ja

todennut, ettei sillä ole huomautettavaa kokouksessa esiteltyyn palvelutasopäätökseen.

Turvallisuuslautakunta on käsitellyt ensihoidon palvelutasopäätöstä koskevan asian kokouksessaan 22.10.2025 § 46. Turvallisuuslautakunta päätti esittää aluehallitukselle, että ensihoidon palvelutasopäätös esitetään liitteen mukaisesti aluevaltuuston hyväksyttäväksi ja mahdollisissa hyvinvointialueen palvelujen muutoksissa tulee huomioida ensihoidon hoitotason valmius koko maakunnassa.

Ensihoitopalvelun ensihoitoyksiköiden muuttaminen perustasolta hoitotasolle lisää ympärivuorokautisen yksikön osalta kustannuksia noin 60 000 €/yksikkö, sisältäen palkat ja materiaalit. Ensihoitopalvelun perustason ensihoitoyksiköt ovat laajemmilla oikeuksilla kuin ensihoitoasetuksessa on määritetty. Perustason ensihoitoyksiköillä on kyvykkyys myös potilaan lääkkeelliseen hoitoon. Ensihoitopalvelun mukaan hoitotason yksiköiden lisääminen ei ole tarpeellista. Hoitotason resurssien salliessa voidaan perustason yksikkö nostaa hoitotasonyksiköksi.

Aluevaltuusto päättää ensihoidon palvelutasosta hallintosäännön 16 §:n mukaisesti.

Toimivalta

Hallintosääntö 16 §

Esittelijä

vs. hyvinvointialuejohtaja Kallimo Kati

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy ensihoidon palvelutasopäätöksen vuosille 2025–2027 liitteen mukaisesti.

Asian kokouks käsittely:

Esittelijä teki muutetun päätösehdotuksen:

”Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy ensihoidon palvelutasopäätöksen vuosille 2025-2027 liitteen mukaisesti, joka ei sisällä hoitotason yksiköiden lisäämistä.”

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 09.12.2025
1336/00.02.04.02/2025

Päätösehdotus

Aluevaltuusto päättää hyväksyä ensihoidon palvelutasopäätöksen vuosille 2025-2027.

Päätös